

การศึกษาศาภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก
ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

นางสาววิภาภรณ์ บุญทา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-331-638-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF PROBLEM BASED LEARNING SITUATION IN NURSING COLLEGES
UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

Miss Wipaporn Boontha

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Education

Program in Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974-331-638-8

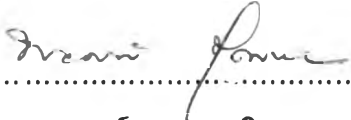
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก
ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข
โดย นางสาววิภาภรณ์ บุญทา
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ พ.ต.ต.หญิง.ดร.พวงเพ็ญ ชูณหปราณ

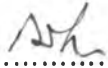
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนินพันธุ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ พ.ต.ต.หญิง ดร.พวงเพ็ญ ชูณหปราณ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ รำไพ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา)

พิมพ์จำหน่ายที่เขตต๋อยอ วิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงแผ่นเดียว

วิทยากรณ์ บุญทา : การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักใน
วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข (A STUDY OF PROBLEM BASED
LEARNING SITUATION IN NURSING COLLEGES UNDER THE JURISDICTION
OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH) อาจารย์ที่ปรึกษา:รศ.พ.ต.ต.หญิง ดร.
พวงเพ็ญ ชุณหพราน, 181 หน้า.ISBN 974-331-638-8.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักและเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักจำแนกตามการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลขนาดของวิทยาลัย ระยะเวลาที่มีการใช้การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก และการได้รับการอบรมของอาจารย์ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์พยาบาล จำนวน 205 คน และนักศึกษาพยาบาล จำนวน 350 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและมีค่าความเที่ยง.97 วิเคราะห์ข้อมูล โดยหา ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วยค่าทีและการทดสอบครุสคัล วาลิส

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักตามการรับรู้ของอาจารย์พยาบาลและนักศึกษาพยาบาลอยู่ในระดับมาก
2. อาจารย์พยาบาลรับรู้สภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักสูงกว่าการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05
3. อาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยที่มีขนาดใหญ่ มีการรับรู้สภาพการจัดการเรียนการสอนสูงกว่าอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยที่มีขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05
4. อาจารย์พยาบาลที่มีการใช้การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักเป็นเวลา 1 ปี, 2-4 ปีและ 5 ปีขึ้นไป มีการรับรู้สภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักไม่แตกต่างกัน
5. อาจารย์พยาบาลที่ได้รับการอบรมเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก มีการรับรู้สภาพการจัดการเรียนการสอนสูงกว่าอาจารย์พยาบาลที่ไม่ได้รับการอบรมเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05
6. นักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยที่มีขนาดกลาง มีการรับรู้สภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักสูงกว่านักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยที่มีขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ภาควิชา พยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

407 75937 36 NURSING EDUCATION
: MAJOR
KEY WORD: PROBLEM BASED LEARNING SITUATION

WIPAPORN BOONTHA : A STUDY OF PROBLEM BASED LEARNING SITUATION IN
NURSING COLLEGES UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH .

THESIS ADVISOR: ASSO.PROF.POLICE MAJOR PAUNGPHEN CHOONHAPRAN, Ph.D.

181 pp.ISBN 974-331-638-8.

The purposes of this research were to study of problem based learning situation and to compare problem based learning situation classified by the perception of nursing instructors and nursing students, colleges size ,duration of problem based learning used in colleges and training of problem based learning in nursing colleges under the Jurisdiction of the Ministry of Public Health. Sample were 205 nursing instructors and 350 nursing students selected by stratified random sampling. Research instrument was problem based learning situation questionnaire developed by the researcher. The instrument was tested for validity and the reliability was .97 Statistics used in data analysis were mean,standard deviation,t-test and Kruskal-Wallis test.

The major findings were as follows:

1. Mean score of problem based learning situation perceived by nursing instructors and nursing students were at the high level.
2. Nursing instructors perception of problem-based learning situation was higher than the perception of nursing students and significant at 0.05 level.
3. Nursing instructors in large size colleges perceived of problem-based learning situation higher than nursing instructors in medium size colleges and significant at 0.05 level.
4. Nursing instructors in the college that use problem based learning for 1 year,2-4 years and over 5 years had no different perception of problem-based learning situation.
5. Nursing instructors who had problem-based learning training perceived of problem-based learning situation higher than those who had no training and significant at 0.05 level.
6. Nursing students in medium size colleges perceived of problem-based learning situation higher than those in large size colleges and significant at 0.05 level.

ภาควิชา.....พยาบาลศาสตร์.....
สาขาวิชา.....การพยาบาลศึกษา.....
ปีการศึกษา.....2541.....

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้โดยได้รับความกรุณาและช่วยเหลือจาก รองศาสตราจารย์ พ.ต.ต.หญิง ดร.พวงเพ็ญ ชุมพรารณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่า ยิ่งของท่านในการให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่างๆ ตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่และได้ให้กำลังใจและคอยกระตุ้นแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ.โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์.ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ รำไพ สุขสวัสดิ์ ณ.อยุธยา ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้สนับสนุนทุนส่วนหนึ่งเพื่ออุดหนุนการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรักษ์ ที่อนุญาตและให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยและขอขอบพระคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้ง 9 แห่ง รวมทั้ง อาจารย์และนักศึกษาพยาบาลทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้

ขอขอบคุณในน้ำใจความช่วยเหลือจากคณาจารย์และเพื่อนๆทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่และพี่สาวผู้เป็นทุกอย่างในชีวิตที่ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจและความมุ่งมั่นในการศึกษาครั้งนี้จนสำเร็จ

วิภาภรณ์ บุญทา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
แนวเหตุผลและสมมติฐาน.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	65
ประชากร.....	65
กลุ่มตัวอย่าง.....	65
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	75
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	131
สรุปผลการวิจัย.....	133
อภิปรายผลการวิจัย.....	139
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย.....	149

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง.....	153
ภาคผนวก.....	162
- ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	163
- ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	164
ประวัติผู้วิจัย.....	181

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1. รายชื่อวิทยาลัย จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล.....	68
2. ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักตามการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล... ..	75
3 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน.....	76
4. จำนวนและร้อยละตามการรับรู้ของอาจารย์พยาบาลจำแนกตามจำนวนวิชาที่สอนขนาดของวิทยาลัย ระยะเวลาที่มีการใช้การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก ประสบการณ์การได้รับการอบรมเรื่องการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักและการดำเนินการจัดการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก.....	79
5. จำนวน และร้อยละตามการรับรู้ของอาจารย์พยาบาลที่สอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักในรายวิชาต่างๆ.....	83
6. จำนวน และร้อยละของสถานที่ที่เคยอบรมวิธีการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักตามการรับรู้ของอาจารย์พยาบาล.....	84
7. จำนวน และร้อยละตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลจำแนกตาม อายุ คะแนนเฉลี่ย ความชอบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก จำนวนวิชา ขนาดของวิทยาลัย.....	86
8. จำนวน และร้อยละตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก.....	88
9. จำนวน และร้อยละ ตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลจำแนกตามรายวิชาต่างๆที่นำเอาวิธีการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักมาใช้.....	94
10. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักตามการรับรู้ของอาจารย์พยาบาลจำแนกตามรายด้าน และโดยรวม	95
11. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักตามการรับรู้ของอาจารย์พยาบาลจำแนกตามรายข้อ.....	96
12. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลจำแนกตามรายด้านและโดยรวม	103
13. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลจำแนกตามรายข้อ.....	104

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
14.	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักตามการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลจำแนกตามรายด้านและโดยรวม....	112
15.	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักตามการรับรู้ของอาจารย์พยาบาลจำแนกตามขนาดของวิทยาลัย.....	113
16.	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักตามการรับรู้ของอาจารย์พยาบาลจำแนกตามประสบการณ์การได้รับการอบรมเรื่องจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก.....	114
17.	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักตามการรับรู้ของอาจารย์พยาบาลโดยรวมและรายด้านจำแนกตามระยะเวลาที่มีการใช้การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก	115
18.	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลโดยรวมและรายด้านจำแนกตามขนาดของวิทยาลัย.....	117
19.	จำนวนและร้อยละ ข้อดี ข้อเสียเกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล.....	119
20.	จำนวนและร้อยละตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลที่รายงานปัญหาในการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก.....	121
21.	จำนวนและร้อยละตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลที่รายงานข้อเสนอแนะหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก.....	126